

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نیو ایسترن اوت لوک
نویسنده: پتر کنووالوف
برگردان از: م. قربانی
۲۳ فیروزی ۲۰۲۲

چین و امریکای لاتین: ایالات متحده بازنده این میدان

در سال‌های اخیر رویارویی جهانی چین و امریکا تمام زمینه‌های اقتصاد در اقصی نقاط جهان را تحت تأثیر قرار داده است. چین با سماجت تمام ایالات متحده را در هر عرصه‌ای، از جمله در امریکای لاتین، عرصه سنتی نفوذ امریکا، زیر فشار قرار داده است.

در حال حاضر ایالات متحده در مجموع بزرگترین شریک تجاری کشورهای امریکای لاتین است و به دنبال تداوم دیکنه کردن اراده خود بر بسیاری از آن‌هاست. حتی مقر سازمان کشورهای امریکائی، که شامل ۳۳ کشور و ۳۵ کشور مستقل در قاره امریکا می‌شود (کوبا و نیکاراگوه به ترتیب در سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۲۱ از عضویت آن بیرون آمدند)، در واشینگتن قرار دارد.

موقعیت مسلط ایالات متحده نه در گذشته و نه اکنون خوشایند بسیاری از کشورهای امریکای لاتین نبوده است. با این حال، رهائی و دستیابی به استقلال از چنگ بازیگر بین‌المللی قدرتمندی مثل ایالات متحده یک مشکل است. این مشکل نیازمند برقراری ارتباط با بازیگریست که نفوذ قابل مقایسه‌ای داشته باشد، بازیگری که بتواند از شرکای جدیدش در مقابل تحریم‌های ارباب حمایت و پشتیبانی به عمل آورد. این روزها کشورهای کوچک و فقیری که اکثر کشورهای امریکای لاتین را شامل می‌شوند و نمی‌خواهند با ایالات متحده مراد داشته باشند، به سوی منطقه نفوذ چین حرکت می‌کنند.

چین مدت مدیدی است که روابط با کشورهای امریکای لاتین را توسعه بخشیده است. پس از فروپاشی اتحاد شوروی، که از کشورهای سوسیالیستی جهان حمایت می‌کرد، چین به مثابه پیشاهنگ نوین کشورهای سوسیالیستی، به گسترش روابط با کوبا مبادرت ورزید و کم‌کم جای خالی اتحاد شوروی را پر کرد.

توسعه سریع روابط بازرگانی و اقتصادی میان چین و امریکای لاتین از مشخصات اولین دهه قرن ۲۱ به حساب می‌آید. در سال‌های ۲۰۰۴ - ۲۰۰۵ بیجینگ در صنعت نیکل کوبا سرمایه‌گذاری قابل توجهی کرد. در سال ۲۰۰۶ قرارداد تجارت آزاد با چیلی را امضاء کرد و گام‌هایی برداشت که بازرگانی با کشورهای امریکای لاتین را از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۹ از ۱۰ میلیارد دلار به ۱۳۰ میلیارد دلار رساند.

در سال ۲۰۱۰ کشورهای امریکای لاتین، جامعه کشورهای امریکای لاتین و کارائیب (سلاک) را بنیان گذاشتند، از جمله همه کشورهای مستقل امریکائی به جز ایالات متحده و کانادا. هدف اعلام شده ایجاد چنین سازمانی بروشنی همبستگی کشورهای امریکای لاتین و کاهش نفوذ ایالات متحده بود. جالب است بدانیم که سه کشوری که رهبری موقت و جمعی سلاک را به عهده گرفتند: ونزوئلا، که رهبر آن هوگو چاوز خود را کمونیست و پیگیر سیاست‌های سوسیالیستی معرفی کرد، چیلی کشوری که پیشرفته‌ترین اقتصاد در امریکای لاتین را دارد، و کوبای سوسیالیستی مخالف دیرینه ایالات متحده، هر سه کشور شرکای قابل اتکای چین هستند.

جای شگفتی نیست که اجلاس سلاک و چین در ۱۷ اکتوبر ۲۰۱۴ تشکیل شد، زیرا چین قادر بود همزمان با همه کشورهای امریکای لاتین همکاری داشته باشد، نه فقط ارتباط دوجانبه با هر کشور جداگانه. اولین اجلاس سران در برازیل برگزار شد که رهبر چین شی جین پینگ شرکت داشت. یک هفته بعد شی جین پینگ به هاوانا پایتخت کوبا سفر کرد و با رائل کاسترو رهبر کوبا ملاقات کرد. به بیان رائل کاسترو روابط چین و کوبا بهترین دوران تاریخی خود را سپری می‌کردند.

آنقدرها نگذشت که می‌شد گفت چین در امریکای لاتین، به ویژه در کوبا، ریشه دوانده و فعالیت‌هایش چیزی فراتر از اقتصاد و بازرگانی است. لذا، تصاویر ماهواره‌ای شیء خاصی در منطقه بخوکال در کوبا در سال ۲۰۱۸ منتشر شد. آنطور که کارشناسان می‌گویند، این یک ایستگاه الکترونیکی هوشمند است که با آن می‌توان فعالیت‌های ارتش ایالات متحده را رصد کرد. می‌توان باور داشت که کوبا مستقلاً دست به ساخت چنین دستگاهی نزده است و به احتمال زیاد چین سازنده آن است.

در ۴ دسامبر ۲۰۲۱ سومین اجلاس وزرای چین و سلاک برگزار شد. شی جین پینگ رئیس‌جمهور خلق چین، از طریق ارتباط ویدیویی در این جلسه شرکت کرد.

رهبر چین متوجه شد که مساعی و مشارکت وی در این جلسه ها طی سال‌ها به تحکیم وحدت و همکاری میان چین و کشورهای عضو سلاک یاری رسانده است. فوروم‌های چین و سلاک به کارپایه‌ای ضروری برای ارتباطات بین‌المللی تبدیل شد. روابط چین با کشورهای عضو سلاک وارد دوره نوین برابری و منافع دوجانبه برای همه ملت‌ها شده است. به گفته شی جین پینگ، وقتی جهان وارد دوران بی‌ثباتی و دگرگونی می‌شود، چین و کشورهای سلاک باید بر پی‌آمدهای پاندمی کووید-۱۹ فایق آیند و سلامت مردمشان را تضمین کنند.

رهبر چین خواستار برنامه جدیدی در مناسبات درحال رشد چین و کشورهای امریکای لاتین و حوزه کارائیب شد و به این همکاری در جهت نیک‌بختی مردم و پیشرفت انسان جان تاره‌ای بخشید.

احتمالاً سخنان شی جین پینگ یادآور گذشته و الهام‌بخش دست‌آوردهای آینده همکاری‌های چین و امریکای لاتین بوده و تأثیر بسزائی بر رهبران حاضر در جلسه داشته است.

در ۱۰ دسمبر نیکاراگوئه، یکی از کشورهای عضو سلاک روابط و تماس‌های رسمی خود را برای همیشه با تایوان قطع کرد و جمهوری خلق چین را «تنها نماینده قانونی همه چین، و تایوان را بخش جدائی‌ناپذیری از آن سرزمین دانست.»

همان‌طور که می‌دانیم نیکاراگوئه به روابط نسبی که با جمهوری تایوان چین، یعنی بخشی از جمهوری خلق چین داشت، پایان داد. نیکاراگوئه جمهوری خلق چین را تنها چین واقعی می‌داند و به رسمیت می‌شناسد، شرطی که بیجینگ از شرکایش طلب می‌کند. چنین حرکتی درهای دسترسی به بازار عظیم چین و سرمایه‌گذاری و وام‌های مؤثر کشورها را در سطح جهان گشود.

جمهوری خلق چین، پس از ایالات متحده، دومین شریک تجاری کشورهای امریکای لاتین است. توسعه این روابط بی‌وقفه ادامه می‌یابد و ممکن است چین بزودی به بازیگر عمده منطقه تبدیل شود. اگر حضور ایستگاه اطلاعاتی رادیویی چین در کوبا تأیید شود، این بدان معناست که اکنون به آن زمان نزدیک شده است. انقلاب در کوبا و نیکاراگوئه در گذشته شکست‌های ژئوپلیتیک ایالات متحده تلقی می‌شدند، یعنی نظارت بر سرزمین‌های مناطق امنیت ستراتیژیکش را از دست داده است. معلوم نیست از دست دادن کامل کنترل بر مناطق امریکای لاتین برای ایالات متحده به چه معنا خواهد بود.